

ΕΡΓΟ

Zero Waste Cyprus

πολιτισμός διαχείρισης αποβλήτων

**LIFE IP CYzero WASTE
LIFE20 IPE/CY/000011**

Ημ/νια: 16.12.2024

Εργαστήριο

Πράσινα Περίπτερα

**Διαχείριση Συλλεχθέντων Υλικών –
Μνημόνιο Συναντίληψης**

Ενότητα Ι

Μνημόνιο συναντίληψης

Μνημόνιο Συναντίληψης

Τριμερής συμφωνία μεταξύ:

Τμήμα
Περιβάλλοντος

5 Αναπτυξιακές
Εταιρίες

5 Επαρχιακοί
Οργανισμοί
Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ)

Μνημόνιο Συναντίληψης – Τι θα ορίζει

Η αρμοδιότητα για τη λειτουργία των ΠΠ, μεταφέρεται πλέον στους ΕΟΑ:

➤ Θα πρέπει να καταρτιστεί και να υπογραφεί σχετική σύμβαση (Μνημόνιο Κατανόησης, Συναντίληψης & Λειτουργίας) μεταξύ του Υπουργείου ΓΑΑΠ και των ΕΟΑ (ενδεχομένως & των Αναπτυξιακών) που θα πρέπει κατ' ελάχιστον να καθορίζει τα εξής:

- Το **σημερινό ιδιοκτησιακό καθεστώς των ΠΠ** που έχουν ήδη εγκατασταθεί (σύμφωνα με το Grant Agreement), αλλά και θα εγκατασταθούν στο πλαίσιο του έργου
- Τον **τρόπο εκχώρησης της λειτουργίας** των ΠΠ από τον Ιδιοκτήτη προς τον ΕΟΑ (π.χ. αν θα παραχωρείται μόνο η χρήση, με ή άνευ ανταλλάγματος)
- Τις **υποχρεώσεις του Ιδιοκτήτη** σχετικά με τις προδιαγραφές παράδοσης, καθώς και – ενδεχομένως – **πρότυπο πρωτοκόλλου παράδοσης – παραλαβής.**

- Τις **υποχρεώσεις του ΕΟΑ**, κατά τη λειτουργία των ΠΠ, με πιθανή επισύναψη **Εγχειριδίου Συντήρησης & Καλής Λειτουργίας** ως Παραρτήματος (π.χ. υποχρεώσεις συντήρησης, καταβολής εξόδων λειτουργίας, κλπ.)
- Τον **τρόπο συλλογής & μεταφοράς των συλλεχθέντων αποβλήτων**, με ταυτόχρονο καθορισμό του περιεχομένου των σχετικών συμβάσεων με αδειοδοτημένους συλλέκτες.
- Καθορισμός ειδικών **υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων προς την κεντρική Αρμόδια Αρχή** (ποσοτικά & ποιοτικά, σχετικά με τα συλλεγόμενα απόβλητα, προβλήματα που αντιμετωπίζονται, κλπ.)

Ενότητα II

Ρόλος κάθε εμπλεκόμενου φορέα

Αρμοδιότητες Ανά Φορέα

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

- Η Υπουργός διατηρεί τεκμήριο αρμοδιότητας για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή του Νόμου, αποτελεί δηλαδή την κεντρική **Αρμόδια Αρχή** (Άρθρο 5 του Νόμου)
- Διατηρεί το δικαίωμα (Άρθρο 5^Α) να εξουσιοδοτεί και να εκχωρεί – υπό όρους και προϋποθέσεις την άσκηση αρμοδιοτήτων ή/και εξουσιών που παρέχονται στον ίδιο σε τρίτα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά), όπως τα εξής:
 - (α) σε τμήμα ή υπηρεσία Υπουργείου της Δημοκρατίας, ή
 - (β) σε δημόσιο λειτουργό και/ ή πρόσωπο που κατέχει κατάλληλα προσόντα, ή
 - (γ) σε οργανισμό δημόσιας ωφέλειας που ιδρύθηκε με νόμο, για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, ή
 - (δ) σε αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης

Απαραίτητη είναι η εκ των προτέρων η διαβούλευση και συναρμολόγηση έγγραφης συμφωνίας με τον λειτουργό, το πρόσωπο, την αρχή, το τμήμα, την υπηρεσία ή τον οργανισμό προς τον οποίο εκχωρούνται οι εξουσίες.

Αρμοδιότητες Ανά Φορέα

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Νόμος Αρ. 52(I)/2022 & Κ.Δ.Π. 292/2022

Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ) [όπου, σύμφωνα με τον Νόμο, «αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης» σημαίνει δήμο ή κοινοτικό συμβούλιο] είναι αρμόδιες για:

- (α) την **εκπόνηση εξαετών τοπικών σχεδίων δράσης** για την πρόληψη της δημιουργίας και για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων·
- (β) την εγκαθίδρυση συστήματος **διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής για τα δημοτικά απόβλητα**
- (γ) την **εφαρμογή του συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ»** για τα δημοτικά απόβλητα

Αρμοδιότητες Ανά Φορέα

Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ)

Νόμος Αρ. 37(I)/2022 – πρόσφατη τροποποίηση 86(I)/2024:

- Τα διοικητικά όρια των ΕΟΑ ταυτίζονται με τα όρια των οικείων επαρχιών.
- **Άρθρο 44** - κάθε ΕΟΑ αποτελεί φορέα παραλαβής, επεξεργασίας και γενικά διαχείρισης των αποβλήτων της περιοχής του και έχει ευθύνη για τη λειτουργία των χώρων παράδοσης και των εγκαταστάσεων που αφορούν την επεξεργασία ή/και διαχείριση των αποβλήτων αυτών.
- **Η λειτουργία πράσινων σημείων συλλογής, και συνεπώς και πράσινων περιπτέρων, υπάγεται πλέον στην αρμοδιότητα των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης.**

Στις αρμοδιότητες ΕΟΑ περιλαμβάνονται [άρθρο 44(2)]:

- (α) παραλαβή, επεξεργασία και διαχείριση των αποβλήτων,
- (β) η παραγωγή και η διάθεση οποιωνδήποτε προϊόντων προκύπτουν από τη διαχείριση των αποβλήτων, περιλαμβανομένων της λιπασματολάσπης από απόβλητα και του δευτερογενούς καυσίμου,
- (γ) συλλογή και διάθεση προϊόντων διαλογής,
- (δ) λειτουργία των ΣΜΑ,
- (ε) μεταφορά αποβλήτων από ΣΜΑ σε χώρους παράδοσης,
- (στ) ανάπτυξη μονάδων ή/και εγκαταστάσεων που αφορούν στη διαχείριση αποβλήτων,
- (ζ) λειτουργία μονάδων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας ή/και διαχείρισης αποβλήτων,
- (η) η λειτουργία των πράσινων σημείων, των κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, των μονάδων κοινοτικής κομποστοποίησης, των πράσινων περιπτέρων, των γωνιών ανακύκλωσης και των σημείων συλλογής ορισμένων αποβλήτων»**
- (θ) η λειτουργία χώρων διάθεσης αποβλήτων και η φροντίδα και παρακολούθησή τους μετά την αποκατάστασή τους, [...]

Στις αρμοδιότητες ΕΟΑ περιλαμβάνονται [άρθρο 44(2)]:

[...] (i) η παραγωγή ενέργειας από την καύση αερίων παραγώγων του χώρου διάθεσης ή η αξιοποίηση αποβλήτων και η διάθεσής της,

(ια) η παραγωγή ενέργειας από την καύση των αερίων παραγώγων της αναερόβιας ζύμωσης της οργανικής ύλης που περιέχεται στα στερεά οικιακά απόβλητα και η διάθεσή της·

(ιβ) η παραγωγή ενέργειας από την καύση ορισμένων στερεών οικιακών αποβλήτων ή/και του δευτερογενούς καυσίμου που προκύπτει από μονάδες διαχείρισης αποβλήτων και η διάθεσή της.»

Το Συμβούλιο κάθε ΕΟΑ καθορίζει με Κανονισμούς τα εξής:

- ❖ τα τέλη που επιβάλλονται για την επεξεργασία των αποβλήτων στους χώρους παράδοσης και, όπου αυτό εφαρμόζεται,
- ❖ τα τέλη μεταφοράς από ΣΜΑ σε χώρους παράδοσης,
- ❖ γενικά τα τέλη σε οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση ή χώρο που αφορά στη διαχείριση των αποβλήτων.

Συλλογικά Συστήματα Διαχείρισης

- Στην Εταιρία **GREEN DOT (CYPRUS) PUBLIC CO LTD** έχει παραχωρηθεί Έγκριση Συστήματος Συλλογικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών.
- Το Σύστημα λειτουργεί ως **Οργάνωση Ευθύνης Παραγωγού** (Producer Responsibility Organization), αναλαμβάνοντας πλήρως οποιαδήποτε ευθύνη διαχείρισης συσκευασιών και επίτευξης υποχρεώσεων για κάθε υπόχρεο διαχειριστή συσκευασιών που συμβάλλεται με το Σύστημα, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας.
- Το Σύστημα υποχρεούται να διατηρεί ικανοποιητικές υποδομές σε πυκνότητα και ποιότητα σημείων για τη συλλογή των συσκευασιών, όπου δραστηριοποιείται.
- Για τις αραιοκατοικημένες περιοχές το σύστημα θα πρέπει να εξαντλεί κάθε προσπάθεια συνεργασίας για αποδοτική συλλογή των αποβλήτων συσκευασίας (PMD, Χαρτί, Γυαλί)

Με την υπογραφή του σχετικού Μνημονίου, θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω το νομοθετικό καθεστώς που αφορά τις υποχρεώσεις του Συστήματος Συλλογικής Διαχείρισης Συσκευασιών, καθώς αυτή η παράμετρος αποτελεί την κρισιμότερη για την ορθή και βιώσιμη λειτουργία τους.

Ενότητα III

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών

Λειτουργία

Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ) σε συνεργασία με Αναπτυξιακές Εταιρείες

ΣΕΝΑΡΙΟ 1: ΕΟΑ και Αναπτυξιακές Εταιρείες (με σχετική συμφωνία)

ΣΕΝΑΡΙΟ 2: ΕΟΑ

Βήματα σεναρίων:

- Μεταφορά υλικών από ΠΠ στο ΠΣ από ΕΟΑ ή Αναπτυξιακές Εταιρείες
- Συνέργεια διαχείρισης των υλικών με Πράσινα Σημεία
- Βελτιστοποιημένες μεταφορές – εξοικονόμηση κόστους και CO2
- Σημαντικό: να καταγράφεται η ποσότητα των υλικών που προέρχονται από ΠΠ και πηγαίνει στα ΠΣ. Ζύγιση και Καταγραφή είτε στην έξοδο του ΠΠ είτε στην είσοδο του ΠΣ είτε και στα δύο.

Συλλογή & μεταφορά

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών

Λειτουργία

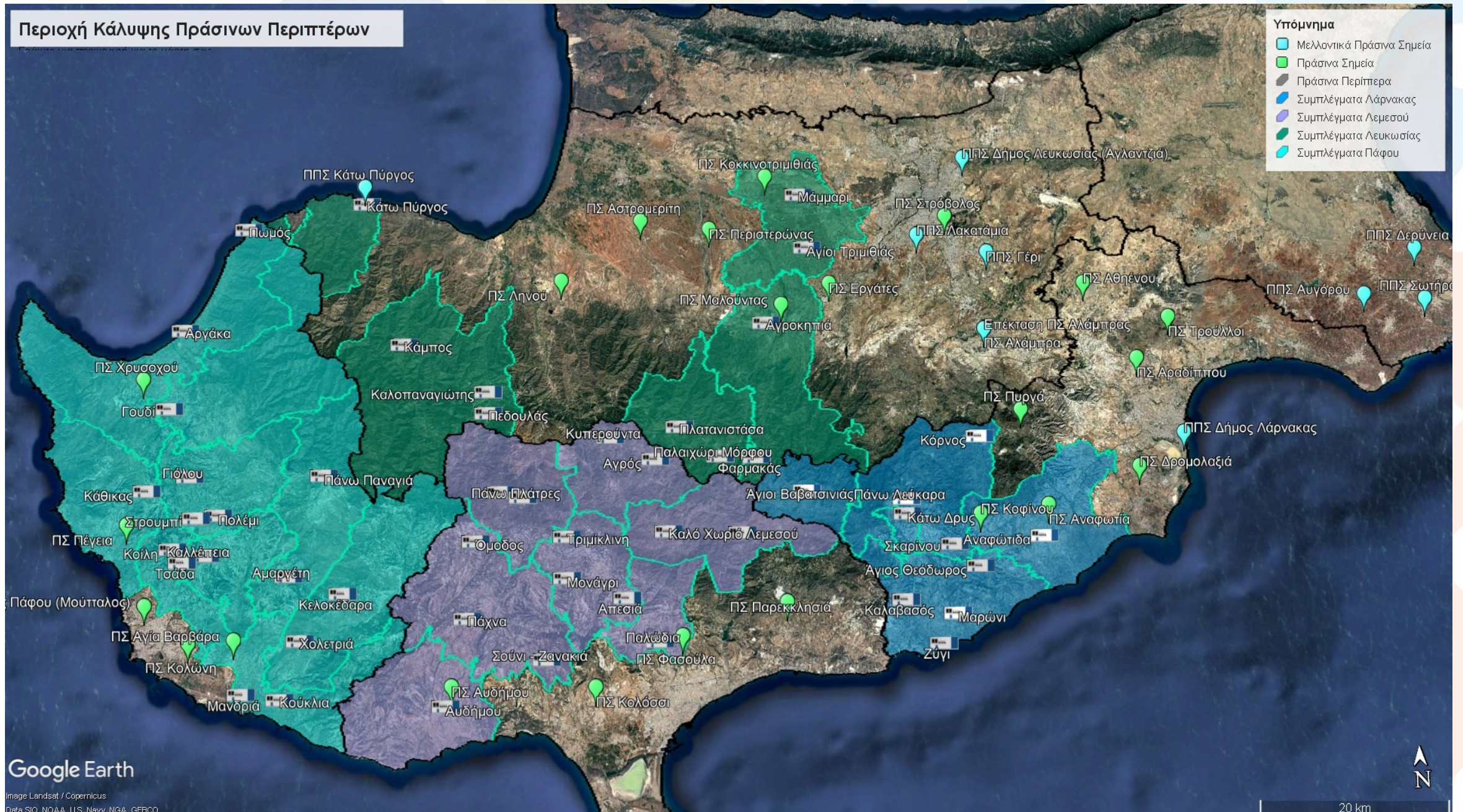
2 πιθανά σενάρια συμφωνίας σχετικά με την αρμοδιότητα **λειτουργίας**:

- ❖ Παραχώρηση αρμοδιοτήτων λειτουργίας ΠΠ από τον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης στην Αναπτυξιακή Εταιρεία κάθε επαρχίας
- ❖ Ο Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης να γίνει εταίρος του έργου και να παραχωρηθεί budget από την εκάστοτε Αναπτυξιακή Εταιρεία. Να σημειωθεί ότι στην περίπτωση αυτή ο ΕΟΑ θα πρέπει να αποδείξει ότι έχει την διοικητική επάρκεια να διαχειρισθεί τις υποχρεώσεις και τον Π/Υ και να καταβάλει την ίδια συμμετοχή στο έργο.

- ✓ Η Επαρχία Λευκωσίας προχωρεί με το 1^ο σενάριο
- ✓ Διερεύνηση – συζήτηση για τις υπόλοιπες επαρχίες

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών Συλλογή & Μεταφορά

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών

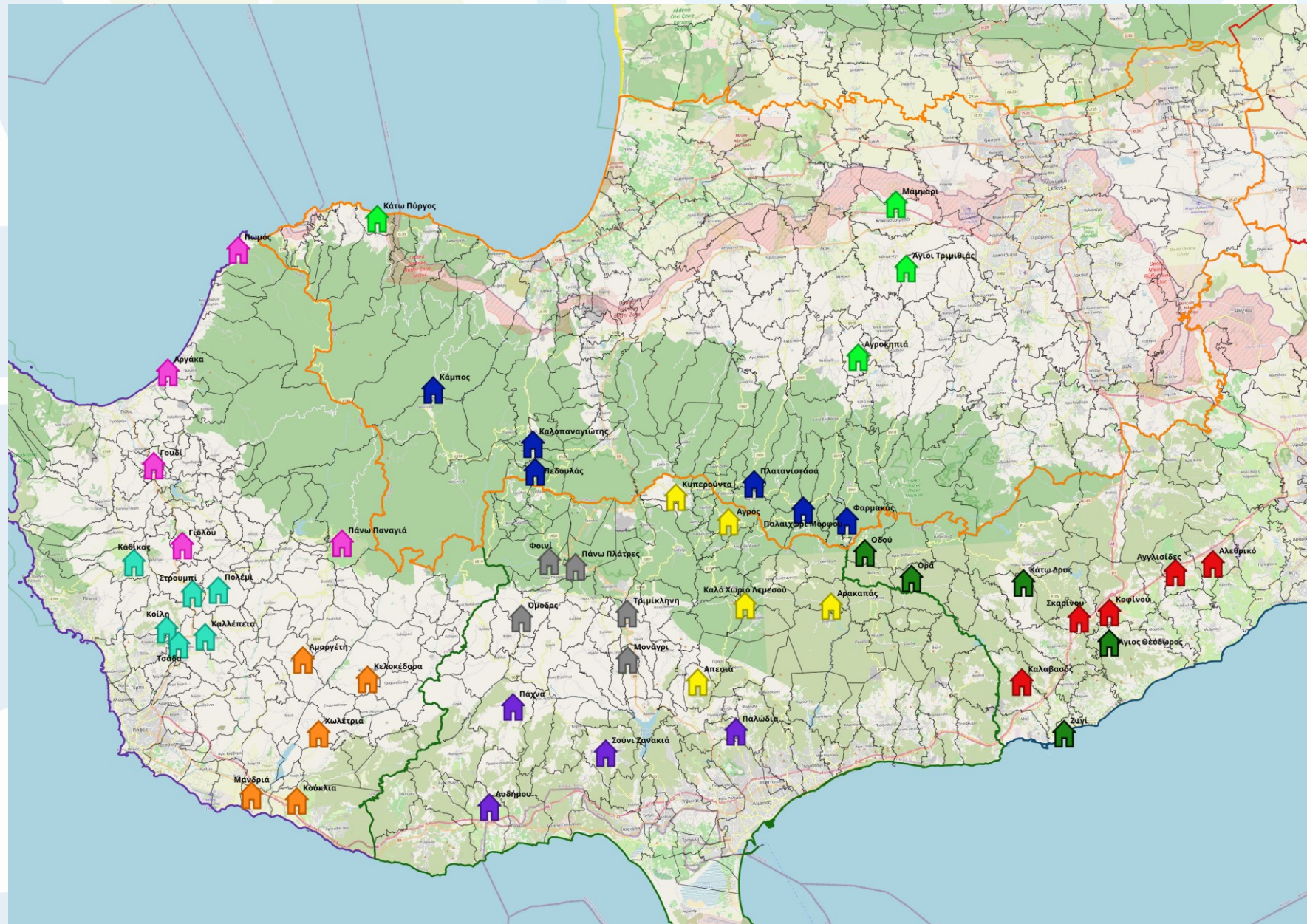
Συλλογή & Μεταφορά

Ομαδοποίηση δρομολογίων
ανά Επαρχία:

- Λευκωσία: 2 ομάδες
- Λεμεσός: 3 ομάδες
- Λάρνακα: 2 ομάδες
- Πάφος: 3 ομάδες

Λαμβάνουμε υπόψη:

- ✓ Τοποθεσία κάθε ΠΠ
- ✓ Συλλεγόμενες ποσότητες
- ✓ Ορεινότητα
- ✓ Συνέργεια με Πράσινα Σημεία
- ✓ Όχημα συλλογής 10 τόνων
- ✓ Συλλογή & μεταφορά εντός ορίων επαρχίας
- ✓ Αφορά τις βασικές ροές υλικών

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ: ΑΓΡΟΚΗΠΙΑ (Κεντρική Αποθήκη)

1^η Ομάδα

1^ο Δρομολόγιο: Αγροκηπιά → Άγιοι Τριμιθιάς → Μάμμαρι → ΠΣ Κοκκινοτριμιθιάς

2^ο Δρομολόγιο: Αγροκηπιά → Άγιοι Τριμιθιάς → Μάμμαρι → Κάτω Πύργος → ΠΣ Κάτω Πύργου

2^η Ομάδα

1^ο Δρομολόγιο: Φαρμακάς → Παλαιχώρι Μόρφου → ΤΕΡΜΑ

2^ο Δρομολόγιο: Φαρμακάς → Παλαιχώρι Μόρφου → Καλοπαναγιώτης → ΠΣ Ληνού

3^ο Δρομολόγιο: Φαρμακάς → Παλαιχώρι Μόρφου → Κάμπος → ΠΣ Ληνού

4^ο Δρομολόγιο: Φαρμακάς → Παλαιχώρι Μόρφου → Πλατανιστάσα → Πεδουλάς → Καλοπαναγιώτης → ΠΣ Ληνού

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ: ΣΚΑΡΙΝΟΥ (Κεντρική Αποθήκη - ΤΕΡΜΑ)

1^η Ομάδα

Άγιοι Βαβατσινιάς → Κάτω Δρυς → Πάνω Λεύκαρα → Κόρνος → ΤΕΡΜΑ

2^η Ομάδα

1^ο Δρομολόγιο: Ζύγι → Άγιος Θεόδωρος → ΤΕΡΜΑ

2^ο Δρομολόγιο: Ζύγι → Μαρώνι → Άγιος Θεόδωρος → ΤΕΡΜΑ

3^ο Δρομολόγιο: Καλαβασός → Ζύγι → Άγιος Θεόδωρος → ΤΕΡΜΑ

Δρομολόγιο: Αναφωτίδα → Άγιος Θεόδωρος → ΤΕΡΜΑ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ: ΑΠΕΣΙΑ (Κεντρική Αποθήκη - ΤΕΡΜΑ)

1^η Ομάδα

Παλώδια → Σούνι Ζανακιά → Πάχνα → Αυδήμου → ΠΣ Αυδήμου

2^η Ομάδα

Όμοδος → Φοινί → Πάνω Πλάτρες → Τριμίκληνη → Μονάγρι → ΤΕΡΜΑ

3^η Ομάδα

1^ο Δρομολόγιο: Κυπερούντα → Πελένδρι → Καλό Χωριό Λεμεσού → Απεσιά → ΤΕΡΜΑ

2^ο Δρομολόγιο: Κυπερούντα → Πελένδρι → Αρακαπάς → Καλό Χωριό Λεμεσού → Απεσιά → ΤΕΡΜΑ

Ενδεικτικό Πλάνο Διαχείρισης των υλικών Συλλογή & Μεταφορά

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ: ΠΟΛΕΜΙ (Κεντρική Αποθήκη –ΤΕΡΜΑ)

1 ^η Ομάδα	Δρομολόγιο 1ο: Γιόλου → Πωμός → Αργάκα → ΠΣ Χρυσοχού
	2 ^ο Δρομολόγιο Πάνω Παναγιά → Γιόλου → Γουδί → Πωμός → Αργάκα → ΠΣ Χρυσοχού
2 ^η Ομάδα	1 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ
	2 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Στρουμπί → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ
	3 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Καλλέπεια → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ
3 ^η Ομάδα	1 ^ο Δρομολόγιο: Μανδριά → Κούκλια → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	2 ^ο Δρομολόγιο: Χωλέτρια → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	3 ^ο Δρομολόγιο: Κελοκέδαρα → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	4 ^ο Δρομολόγιο: Αμαργέτη → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
Δρομολόγια που συμπίπτουν την ίδια μέρα και θα πραγματοποιείται διπλό δρομολόγιο την ίδια μέρα	1 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ → Μανδριά → Κούκλια → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	2 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Καλλέπεια → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ → Χωλέτρια → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	3 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Στρουμπί → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ → Αμαργέτη → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	4 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ → Μανδριά → Κούκλια → ΠΣ Αγία Βαρβάρα
	5 ^ο Δρομολόγιο: Κάθικας → Κοίλη → Τσάδα → Πολέμι → ΤΕΡΜΑ → Κελοκέδαρα → Κούκλια → Μανδριά → ΠΣ Αγία Βαρβάρα

Ενότητα IV

Συμπεράσματα & επόμενα βήματα & συζήτηση

Γενικά Συμπεράσματα & Επόμενα Βήματα

- ❑ Η λειτουργία των Πράσινων Περιπτέρων μεταφέρεται στους ΕΟΑ, συνεπώς μια τριμερής Σύμβαση – Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των ΕΟΑ, του Υπουργείου και των Αναπτυξιακών Εταιριών, είναι σημαντική για την αξιοποίηση της χρηματοδότησης του LIFE IP CYzero waste.
- ❑ Να επανεξεταστεί ο ρόλος και οι υποχρεώσεις που καλείται να φέρουν εις πέρας τα **Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ)**, σχετικά με τη συλλογή και την περαιτέρω μεταφορά των συλλεχθέντων υλικών.
- ❑ Να υπάρχει **σύμπνοια** μεταξύ του τρόπου λειτουργίας των ΣΣΕΔ και της Ενωσιακής & Κυπριακής Νομοθεσίας, ώστε να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια υλοποίησης και επίτευξης των **ποιοτικών & ποσοτικών στόχων** που έχουν τεθεί, οι οποίοι συνιστούν και **υποχρεώσεις των αδειοδοτημένων Συλλογικών Συστημάτων Διαχείρισης**.
- ❑ Η μέριμνα της αποκομιδής των συλλεχθέντων υλικών από το **ΣΣΕΔ**, συνιστά **υποχρέωση του Συστήματος**, σύμφωνα με την **νομοθεσία** αλλά και σύμφωνα με την **Άδεια**, όπου επιβάλλεται υποχρέωση να λαμβάνεται μέριμνα για τις αραιοκατοικημένες περιοχές για γεωγραφική κάλυψη.
- ❑ Αντίστοιχη μέριμνα θα πρέπει να υπάρξει για τα **κλωστοϋφαντουργικά**, καθώς σύμφωνα με το 13 παρ. (3) του περί Αποβλήτων Νόμου, η Υπουργός καθιερώνει **χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το χαρτί, τα μέταλλα, τα πλαστικά και το γυαλί και, από την 1η Ιανουαρίου 2025, για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα**.

Θέματα προς συζήτηση

- Συλλογή, μεταφορά και διαχείριση των υλικών – συνέργειες διαχείρισης με άλλες υποδομές αποβλήτων π.χ. Πράσινα Σημεία
- Τελική αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών
- Τέλη και έσοδα από ανακυκλώσιμα υλικά Πράσινων Περιπτέρων
- Σύνδεση Πράσινου Περιπτέρου με σύστημα ΠΟΠ
- Κινητοποίηση - Κίνητρα πολιτών και μικρών τοπικών επιχειρήσεων
- Ευαισθητοποίηση πολιτών για μεταφορά ανακυκλώσιμων υλικών

ΕΡΓΟ

Zero Waste Cyprus

πολιτισμός διαχείρισης αποβλήτων

**LIFE IP CYzero WASTE
LIFE20 IPE/CY/000011**

Ημ/νια: 16.12.2024

Ευχαριστούμε Τμήμα Περιβάλλοντος Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

